

УДК 631.33

Код UPOV: CITRU_

Методика
проведення експертизи сортів лимонів і лаймів та їх гібридів (група 3)
(*Citrus L.*) на відмінність, однорідність і стабільність

Загальні рекомендації

1. Предмет Методики

Методика стосується всіх сортів роду *Citrus L.* та їх гібридів: група 3 Лимони і лайми та їх гібриди.

2. Необхідний рослинний матеріал – однорічні живці

1) Компетентний орган визначає скільки, якої якості, коли й куди постачається садивний матеріал для експертизи сорту.

2) Мінімальна кількість садивного матеріалу має становити 10 живців діаметром 6–10 мм, узятих з 10 типових рослин, або, якщо цього вимагає компетентний орган, 10 однорічних щеплених дерев.

3) Садивний матеріал має бути здоровим на вигляд, не ураженим хворобами, не пошкодженим шкідниками та відповідати вимогам чинних нормативних документів щодо якості і сортових характеристик.

Якщо матеріал був отриманий у результаті розмноження *in vitro* заявник має про це повідомити.

4) Садивний матеріал нічим не обробляють.

3. Метод експертизи

1) Тривалість експертизи

Експертиза має тривати два незалежні цикли задовільного плодоношення. За необхідності експертизу продовжують на третій цикл.

2) *Місце експертизи.* Експертизу проводять у двох закладах експертизи

(основному та додатковому).

3) Умови для проведення експертизи

Експертизу виконують за умов, що забезпечують задовільний ріст і розвиток рослин, і достатнє виявлення характерних ознак сорту. Оптимальну стадію розвитку рослин для оцінки кожної ознаки вказано літерами в другій колонці Таблиці ознак і описано в поясненні до неї.

Усі обстеження слід проводити на рослинах одного віку, не раніше ніж за три роки після садіння. Вік рослин повинен вказуватись.

4) План експертизи

Планують такий розмір ділянок, щоб вилучення рослин або їхніх частин для вимірювань і підрахунків не шкодило б обстеженням, які тривають до кінця циклу вирощування. Кожне дослідження має включати щонайменше п'ять рослин. Рекомендована схема розміщення рослин $3,0 \times 3,0$ м.

5) Метод дослідження

Опис морфологічних ідентифікаційних ознак сорту здійснюють методом візуальної оцінки та за допомогою вимірювань чи підрахунків залежно від типу (якісні – QL, кількісні – QN, псевдоякісні – PQ). Тип виявлення

ознаки проставлено в першій колонці Таблиці ознак.

Рекомендований метод спостереження за ознаками вказано в другій колонці Таблиці ознак:

MG: разове вимірювання групи рослин або частин рослин (наприклад, висота);

MS: вимірювання групи попередньо визначених рослин або частин рослин, на яких впродовж вегетації здійснюють усі вимірювання кількісних ознак (наприклад, довжина);

VG: візуальна разова оцінка групи рослин;

VS: візуальна оцінка окремих, попередньо визначених рослин або частин рослин.

6) *Кількість рослин / частин рослин*

Експертизі підлягає щонайменше 5 рослин.

Усі вимірювання варто здійснювати на такій кількості рослин:

MG: разове вимірювання 5 рослин або 10 частин рослин (наприклад, висота);

MS: вимірювання окремих, попередньо визначених 5 рослин або 10 частин рослин;

VG: візуальна разова оцінка 5 рослин;

VS: візуальна оцінка окремих, попередньо визначених 5 рослин або 10 частин рослин;

L: лабораторні дослідження.

4. Оцінка відмінності, однорідності та стабільності

Для оцінки виявлення відмінності й однорідності використовують ознаки, наведені в Таблиці ознак, і коди (1–9), необхідні для електронного опрацювання даних. Сукупність цих кодів складає кодову формулу сорту і використовується для формування групи подібних сортів.

1) *Експертиза на відмінність*

Сорт відповідає умові відмінності, якщо за виявленням ознак він чітко відрізняється від будь-якого іншого сорту, загальновідомого до дати, на яку заявка вважається поданою. Експертизу на відмінність проводять після отримання результатів морфологічного опису першого року. Якщо сорт-кандидат може бути вирізненим з-поміж загальновідомих сортів методом порівняння їхніх описів, то він є відмітним. Коли неможливо чітко вирізнити сорт-кандидат серед загальновідомих за морфологічною кодовою формулою, його необхідно наступного року порівняти в польовому досліді.

2) *Експертиза на однорідність*

Сорт вважається однорідним, якщо з урахуванням особливостей його розмноження рослини сорту залишаються достатньо подібними за своїми основними ознаками, визначеними під час морфологічного опису.

Для оцінки однорідності приймається популяційний стандарт 1% за

рівня ймовірності 95%. У вибірці з п'яти рослин нетипові не допускаються.

Нетипові рослини позначають стрічками, етикетками тощо. За відсотком нетиповості встановлюють однорідність сорту.

3) *Експертиза на стабільність*

Сорт вважається стабільним, якщо його основні ознаки, відзначені в Описі, залишаються незмінними після неодноразового розмноження чи, у разі особливого циклу розмноження, наприкінці кожного такого циклу.

Зазвичай, коли сорт однорідний, він може вважатися стабільним.

5. Групування сортів для експертизи на відмінність

Сорти групують за найвідмітнішими морфологічними ознаками для кожного сорту. Для групування сортів використовують ознаки, які, як відомо з практики, не варіюють або дуже слабо варіюють у межах сорту. Ці ознаки можуть бути використані окремо або в комбінаціях з іншими.

Рекомендовано для групування такі ознаки:

- Молодий листок: антоціанове забарвлення (ознака 5);
- Плід: за довжиною (ознака 32);
- Плід: шийка (ознака 37);
- Плід: сосочок (ознака 42);
- Поверхня плоду: домінуюче забарвлення (ознака 49).

Для чіткої реєстрації виявлення ознак поряд із сортами-кандидатами необхідно висаджувати сорти-еталони.

6. Умовні позначення

(*) – ознаки, позначені зірочкою, завжди залучають до Методик з експертизи на ВОС усіма країнами-членами UPOV, за винятком випадків, коли виявлення попередньої ознаки або регіональні умови докільля це унеможливають;

(+) – вказує на те, що до цієї ознаки надано пояснення або ілюстрації після Таблиці ознак.

(a)–(f) – див. пояснення в Розділі 8.

Список альтернативних назв і відповідних підгруп див. в Розділі 8.

7. Таблиця ознак сортів лимону та лайму

Ознаки		Ступені виявлення ознак	Коди	Сорти-еталони
1	2	3	4	5
1. QN	Плоїдність	диплоїд	2	
		триплоїд	3	
		тетраплоїд	4	
2. (* (+) PQ	Дерево: габітус	прямий	1	Lisbon Frost (LEM)
		розлогий	2	Verna (LEM)
		пониклий	3	
3. QN	Дерево: щільність розташування колючок	відсутні або нещільна	1	Colima 02 (SAL)
		середня	2	
		щільна	3	
4. QN	Дерево: колючки за довжиною	короткі	3	Eureka (LEM)
		середні	5	Fino (LEM)
		довгі	7	Chapaarro (LEM)
5. (* QL	Молодий листок: антоціанове забарвлення (a)	відсутнє	1	Flor de Arancio (LEM)
		наявне	9	Verna (LEM)
6. QN	Молодий листок: інтенсивність антоціанового забарвлення (a)	слабка	3	Tahiti (LAL)
		помірна	5	Verna (LEM)
		сильна	7	
7. QN	Листкова пластинка: за	коротка	3	Mexicana (SAL)
		середня	5	Tahiti (LAL)

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
	довжиною (верхівковий листочок у випадку складного листка) (b)	довга	7	Fino (LEM)
8. QN	Листкова пластинка: за шириною (як для 7) (b)	вузька	3	Mexicana (SAL)
		середня	5	Tahiti (LAL)
		широка	7	Fino (LEM)
9. QN	Листкова пластинка: відношення довжина / ширина (як для 7) (b)	мале	3	
		середнє	5	
		велике	7	
10. QN	Листкова пластинка: форма в поперечному перерізі (як для 7) (b)	плоска або слабко увігнута	1	
		помірно увігнута	2	
		сильно увігнута	3	
11. QN	Листкова пластинка: скручування (b)	відсутнє або слабке	1	Fino (LEM)
		помірне	2	Eureka (LEM)
		сильне	3	
12. QN	Листкова пластинка: зелене	світле	3	
		помірне	5	Fino (LEM)

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
	забарвлення (b)	темне	7	
13. QN	Листкова пластинка: хвилястість краю (b)	відсутня або слабка	1	Fino (LEM)
		помірна	2	Eureka (LEM)
		сильна	3	
14. PQ	Листкова пластинка: форма краю (b)	цілісна	1	
		городчаста	2	
		зубчаста	3	
15. (+) PQ	Листкова пластинка: форма верхівки (b)	загострена	1	
		гостра	2	
		тупа	3	
		округла	4	
16. (+) QL	Листкова пластинка: ямка на верхівці (b)	відсутня	1	
		наявна	9	
17. QN	Черешок: за довжиною (b)	короткий	3	
		середній	5	Fino (LEM)
		довгий	7	
18. QL	Черешок: крила (b)	відсутні	1	Colima 02 (SAL), Fino (LEM)
		наявні	9	
19. QN	Лише для сортів, на черешках яких	вузькі	3	
		середні	5	

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
	наявні крила. Черешок: крила за шириною (b)	широкі	7	
20. QL	Генеративна брунька: антоціанове зabarвлення (c), (d)	відсутнє	1	Flor de Arancio (LEM)
		наявне	9	Verna (LEM)
21. QN	Генеративна брунька: інтенсивність антоціанового зabarвлення (c), (d)	слабка	3	Tahiti (LAL)
		помірна	5	
		сильна	7	Verna (LEM)
22. QN	Квітка: діаметр чашечки (c)	малий	3	
		середній	5	
		великий	7	
23. QN	Квітка: пелюстка за довжиною (c)	коротка	3	
		середня	5	
		довга	7	
24. QN	Квітка: пелюстка за шириною (c)	вузька	3	
		середня	5	
		широка	7	
25. QN	Квітка: відношення	мале	3	
		середнє	5	
		велике	7	

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
	довжина / ширина пелюсток (с)			
26. QN	Квітка: тичинки за довжиною (с)	короткі	3	
		середні	5	
		довгі	7	
27. QL	Квітка: з'єднання тичинок біля основи (с)	відсутнє	1	Fino (LEM)
		наявне	9	
28. PQ	Пиляк: забарвлення (с)	біле	1	
		світло-жовте	2	
		жовте	3	Verna (LEM)
29. QL	Пиляк: життєздатний пилок (с)	відсутній	1	Tahiti (LAL)
		наявний	9	
30. QN	Маточка: за довжиною (с)	коротка	3	
		середня	5	
		довга	7	
31. QL	Супліддя: групування плодів	відсутнє	1	Fino (LEM)
		наявне	9	Eureka (LEM)
32. (*) QN	Плід: за довжиною (с)	короткий	3	Mexicana (SAL)
		середній	5	Tahiti (LAL)
		довгий	7	Eureka (LEM)
33.	Плід: діаметр	малий	3	Mexicana (SAL)

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
(*) QN	(e)	середній	5	Lunario Amobrojo (LEM)
		великий	7	Fino (LEM)
34. (*) QN	Плід: відношення довжина / діаметр (e)	мале	3	Tahiti (LAL)
		середнє	5	Fino (LEM)
		велике	7	Verna (LEM)
35. (*) QN	Плід: розташування найширшої частини (e)	біля плодоніжки	1	
		посередині	2	Fino (LEM)
		біля верхівки	3	
36. (+) PQ	Плід: основна форма в центральній частині (за виключенням шийки, комірця та ямки біля плодоніжки) (e)	плоска	1	
		злегка округла	2	
		округла	3	
		конусоподібна	4	
37. (*) (+) QL	Плід: шийка (e)	відсутня	1	Lunario (LEM)
		наявна	9	Verna (LEM)
38. QN	Лише для сортів з шийкою. Плід: шийка за довжиною (e)	коротка	3	Fino (LEM)
		середня	5	Libson Frost (LEM)
		довга	7	Verna (LEM)
39.	Лише для сортів без	відсутня	1	Lunario (LEM)

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
(*) (+) QL	плодової шийки. Плід: ямка біля плодоніжки (e)	наявна	9	Messina (LEM)
40. QN	Лише для сортів без шийки. Плід: глибина ямки біля плодоніжки (e)	мілка	3	
		середня	5	
		глибока	7	
41. (+) QN	Плід: основна форма дистальної частини (за виключенням сосочка, опуклості пупка та ямки на дистальному кінці) (e)	плоска	1	Messina (LEM)
		злегка округла	2	Eureka (LEM)
		сильно округла	3	Verna (LEM)
42. (*) (+) QL	Плід: сосочок (e)	відсутній	1	Mexicana (SAL), Tahiti (LAL)
		наявний	9	Verna (LEM)
43. QN	Плід: виступ сосочка (e)	слабкий	3	Messina (LEM)
		середній	5	Fino (LEM)
		сильний	7	Verna (LEM)
44. QN	Плід: діаметр маточкового рубчика (e)	малий	3	
		середній	5	
		великий	7	
45.	Плід: збереження	відсутнє	1	

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
PQ	маточки (e)	частково	2	
		повне	3	
46. QL	Плід: радіальні жолобки дистального кінця (e)	відсутні	1	
		наявні	9	
47. QN	Плід: прояв радіальних жолобків дистального кінця (e)	слабкий	3	
		середній	5	
		сильний	7	
48. QL	Плід: різнобарвність (e)	відсутня	1	
		наявна	9	
49. (*) PQ	Плід: домінуюче забарвлення (e), (f)	зелене	1	
		жовто-зелене	2	Tahiti (LAL)
		світло-жовте	3	Fino (LEM)
		жовте	4	Canaria (SWL)
		жовто-оранжеве	5	Variegado (LEM)
50. (*) QN	Поверхня плоду: глянсуватість (e), (f)	відсутня або дуже слабка	1	
		слабка	3	Eureka (LEM)
		помірна	5	
		сильна	7	
		дуже сильна	9	
51. QN	Поверхня плоду: характер (e), (f)	гладенька	3	Lunario (LEM)
		помірно шерехата	5	Fino (LEM)

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
		шерехата	7	Campisi (LEM)
52. PQ	Поверхня плоду: розмір олійних залозок (e), (f)	більш-менш однакового розміру	1	
		більші вроздріб з меншими	2	
53. QN	Поверхня плоду: розмір найбільших олійних залозок (e), (f)	малий	3	
		середній	5	
		великий	7	
54. QN	Поверхня плоду: помітність найбільших олійних залозок (e), (f)	слабка	3	
		середня	5	
		сильна	7	
55. PQ	Поверхня плоду: ямкуватість і горбкуватість олійних залозок (e), (f)	ямкуватість і горбкуватість відсутні	1	
		ямкуватість відсутня, горбкуватість наявна	2	
		ямкуватість наявна, горбкуватість відсутня	3	

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
		ямкуватість і горбкуватість наявні	4	
56. QN	Лише для сортів з Ямкуватістю. Поверхня плоду: щільність розміщення ямок (e), (f)	нещільна	3	
		середня	5	
		щільна	7	
57. (* QN	Плодова шкірка: за товщиною (e), (f)	тонка	3	
		середня	5	Messina (LEM), Mexicana (SAL)
		товста	7	Verna (LEM)
58. (* QN	Плодова шкірка: маслянистість (e), (f)	суха	3	
		помірна	5	
		масляниста	7	
59. (* PQ	Плід: основне забарвлення м'якоті (e), (g)	світло-зелене	1	Tahiti (LAL)
		світло-жовте	2	Eureka (LEM)
		рожеве	3	Variegado (LEM)
60. QN	Плід: щільність серцевини (e), (g)	відсутня або дуже нещільна	1	
		нещільна	3	Messina (LEM)
		помірна	5	Lunario (LEM)
		щільна	7	Eureka (LEM)
		дуже щільна	9	Fino (LEM)
61. QN	Плід: діаметр серцевини	малий	3	Fino (LEM)
		середній	5	

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
	(e), (g)	великий	7	Santa Teresa (LEM)
62. QN	Плід: рудиментарність сегментів (e), (g)	відсутня або слабка	1	
		помірна	2	
		сильна	3	
63. QN	Плід: кількість добре розвинених сегментів (e), (g)	мала	3	
		середня	5	
		велика	7	
64. QN	Плід: міцність стінок сегментів (e), (g)	слабка	3	
		середня	5	
		сильна	7	
65. QN	Плід: соковиті мішечки за довжиною (e), (g)	короткі	3	
		середні	5	
		довгі	7	
66. QN	Плід: соковиті мішечки за товщиною (e), (g)	тонкі	3	
		середні	5	
		товсті	7	
67. QN	Плід: вираженість стінок соковитих мішечків (e), (g)	слабка	3	
		середня	5	
		висока	7	
68. QN	Плід: зчеплення соковитих мішечків (e), (g)	слабке	3	
		середнє	5	
		сильне	7	

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
69. QN	Плід: соковитість (e)	низька	3	низька
		середня	5	середня
		висока	7	висока
70. QN	Плодовий сік: загальний вміст розчинних сухих речовин (e)	низький	3	
		середній	5	
		високий	7	
71. QN	Сік: кислотність (e)	низька	3	
		середня	5	
		висока	7	
72. QN	Плід: міцність волокон (e)	слабка	3	
		середня	5	
		сильна	7	
73. (+) QN	Плід: кількість насінин (контрольоване самозапилення) (e)	відсутні або дуже мала	1	Colima 03 (SAL), Tahiti (LAL)
		мала	3	
		середня	5	
		велика	7	
		дуже велика	9	
74. (+) QN	Плід: кількість насінин (вільне запилення) (e)	відсутні або дуже мала	1	Tahiti (LAL)
		мала	3	Verna (LEM)
		середня	5	
		велика	7	Eureka (LEM)
75.	Насінина:	відсутня	1	

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
(*) QL	поліембріонія (h)	наявна	9	Eureka (LEM)
76. (*) QL	Кількість цвітінь	одне	1	Fino (LEM)
		більше одного	2	Lunario (LEM), Mexicana (SAL)
77. (*) QN	Час споживчої стиглості плодів	ранній	3	Tahiti (LAL)
		середній	5	Fino (LEM)
		пізній	7	Verna (LEM)
78. (*) QL	Плід: партенокарпія	відсутня	1	
		наявна	9	Tahiti (LAL)
79. (+) QL	Рослина: самонесумісність	відсутня	1	
		наявна	9	Tahiti (LAL)

8. Пояснення до Таблиці ознак сортів лимону та лайму

1) Пояснення, які охоплюють декілька ознак

Ознаки обстежують за таким ключем у другій колонці Таблиці ознак, як зазначено нижче:

(а) Молодий листок: обстеження проводять під час активної весняної вегетації.

(б) Листок: обстеження листка проводять на повністю розвинених листках у середній третині наймолодших весняних пагонів, де на ділянці галуження не спостерігаються ознаки активного росту.

(с) Квітка: якщо не зазначено інше, обстеження квіткової бруньки і квітки проводять на верхівковій квітковій бруньці і квітці під час повного цвітіння сорту.

Обстеження відкритої квітки проводять у перший день розкриття.

(d) Квіткова брунька: обстеження проводять, коли з'являється верхня пелюстка перед розкриттям бруньки.

(e) Плід: обстежують плоди в період споживчої стиглості. Плід має оглядатись щотижня до досягнення фази повного досягання. Усі плоди для обстеження беруть із периферійної частини дерева. Плоди неправильної форми, яка є наслідком росту в суплідді, не враховують.

(f) Поверхня плоду і плодова шкірка: обстеження поверхні плоду та його шкірки проводяться в середній частині, між основою та верхівкою.

Визначення маслянистості плоду проводять протягом трьох-семи днів після збирання.

(g) Плодова м'якоть: обстежують м'якоть плоду на поперечному перерізі через його середину.

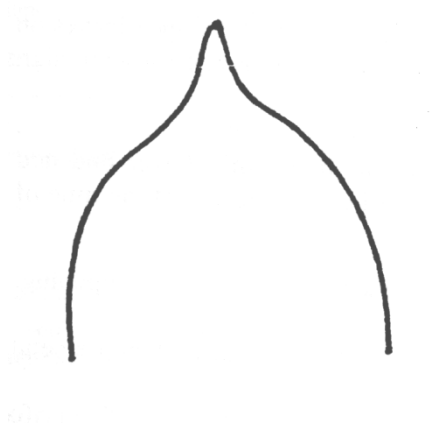
(h) Насіння: обстежують свіжозібране насіння.

2) Пояснення, які стосуються окремих ознак

До 2 Дерево: габітус

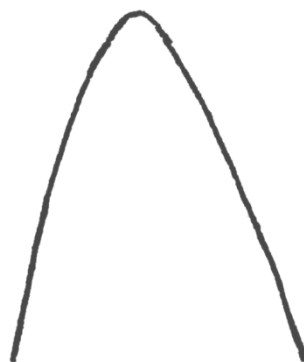
Обстеження проводять одразу після збирання врожаю.

До 15 Листкова пластинка: форма верхівки

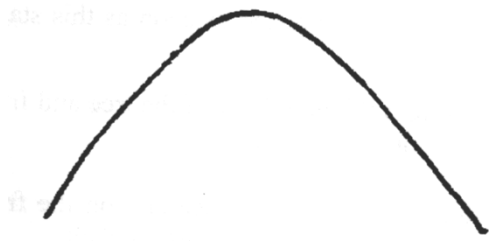
1

Загострена

2

гостра

3

тупа

4

округла

До 16 Листкова пластинка: ямка на верхівці

1

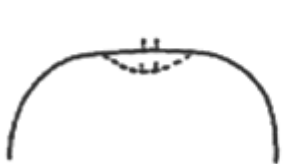
Відсутня

9

наявна

До 36 Плід: основна форма в центральній частині (за виключенням шийки, комірця та ямки біля плодоніжки)

1

Плоска

2

злегка округла

3

округла

4

конусоподібна

До 37 Плід: шийка

1

Відсутня

9

наявна

До 39 Лише для сортів без плодової шийки. Плід: ямка біля плодоніжки

1

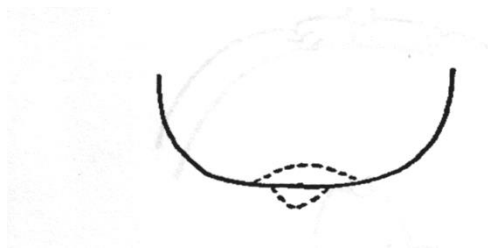
Відсутня

9

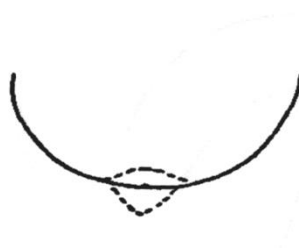
наявна

До 41 Плід: основна форма дистальної частини (за виключенням сосочка, опуклості пука та ямки на дистальному кінці)

1

Плоска

2

злегка округла

3

сильно округла

До 42 Плід: сосочок

1

Відсутній

9

наявний

До 73 Плід: кількість насінин (контрольоване самозапилення)

Контрольоване самозапилення необхідне для відповідної продуктивності насіння.

До 74 Плід: кількість насінин (вільне запилення)

Вільне запилення означає природне запилення між деревами одного сорту.

До 79 Рослина: самонесумісність

Сорт є самонесумісним, коли фертильний пилок власної квітки або інших квіток того ж сорту не здатен запліднити зав'язь.

Група 3 – Альтернативні назви і відповідні підгрупи

Латинською	Підгрупа	Англійською
1	2	3
<i>Citrus assamensis</i> S. Dutta & S. C. Bhattach.	LEM	
<i>Citrus aurantiifolia</i> (Christm.) Swingle	SAL	Mexican Lime
<i>Citrus aurata</i> Risso	LEM	
<i>Citrus bolotina</i> Poit.& Turpin	LEM	
<i>Citrus bergamota</i> Risso & Poit.	SAL	
<i>Citrus Davaoensis</i> (Wester) Tanaka	SAL	
<i>Citrus duttae</i> Tanaka	LEM	
<i>Citrus excelsa</i> Wester	SAL	
<i>Citrus hyalopulpa</i> Tanaka	SAL	
<i>Citrus jambhiri</i> Lush.	LEM (RLM)	Rough Lemon
<i>Citrus javanica</i> Blume	SAL	
<i>Citrus karma</i> Raf.	LEM	
<i>Citrus latifolia</i> (Yu.Tanaka) Tanaka	SAL (LAL)	Asid Lime
<i>Citrus limetta</i> Risso	LEM	
<i>Citrus Limettioides</i> Tanaka	SAL (SWL)	Sweet Lime
<i>Citrus limon</i> (L.) Burm. F.	LEM	Lemon
<i>Citrus limon</i> (L.) Burm. X <i>C. aurantifolia</i> (Christm.) Swing.	HLL	Lemonime
<i>Citrus limonia</i> Osbeck	LEM	
<i>Citrus logilimon</i> Tanaka	LEM	

Продовження таблиці

1	2	3
Citrus longspina Wester	SAL	
Citrus lumia Risso & Poit.	LEM	
Citrus macrolimon Tanaka	LEM	
Citrus megaloxycarpa Lush.	LEM	
Citrus mellarosa Risso	LEM	
Citrus meyeri Yu. Tanaka	LEM	
Citrus Montana (Wester) Tanaka	SAL	
Citrus obverse Hassk.	SAL	
Citrus ovata Hassk.	SAL	
Citrus papaya Hassk.	SAL	
Citrus peretta Hassk.	LEM	
Citrus pseudolimon Tanaka	LEM	
Citrus pseudolimonum Wester	SAL	
Citrus pyriformis Hassk.	LEM	
Citrus rissoi Risso	LEM	
Citrus sarbati Tanaka	LEM	
Citrus webberii Wester	SAL	

Список прикладів сортів лимону

Назва сорту	Підгрупа	
Bearss	LAL	Tahiti, Lima de Persia
Canaria	SWL	
Chaparro	LEM	
Colima 02	SAL	
Colima 03	SAL	
Eureka	LEM	

Продовження таблиці

Campisi	LEM	Feminello Campisi
Flor de Arancio	LEM	Feminello Flor de arancio
Fino	LEM	
Lisbon Frost	LEM	
Lunario Ambrojo	LEM	
Messara	LEM	
Messina	LEM	
Mexicana	SAL	
Santa Teresa	LEM	
Variegado	LEM	
Verna	LEM	

9. Література

1. Test Guidelines for the conduct of tests for distinctness, uniformity and stability of Lemons and Lime *Citrus* L. – Group 3 (TG /203/1, UPOV) // Geneva. 2003-04-09. – 40 P. // URL: www.upov.int/edocs/tgdocs/en/tg203.pdf